

Sekretariatet

Handläggare och telefon

Johanna Orre, 054-61 42 04

Datum

2016-10-12

Ert datum

2016-06-30

Vår beteckning

LK/162081

Er beteckning

Fi2016/02568/K

Finansdepartementet

Svar på remiss om Regional indelning-tre nya län (SOU 2016-48)

Landstinget i Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss och vill lämna följande synpunkter.

Bakgrund

Finansdepartementet har den 30 juni skickat ut ett delbetänkande till Landstinget i Värmland för yttrande. Delbetänkandet presenterar ett förslag till en ny regional indelning av hela landet i syfte att få en mer ändamålsenlig regional samhällsorganisation. Sex nya län föreslås vara utgångspunkten i det fortsatta arbetet till dess slutbetänkandet presenteras i augusti 2017. I det föreliggande förslaget föreslås att tre nya län bildas från 1 januari 2018 och tre nya landsting från 1 januari 2019. Landstinget i Värmland föreslås bilda ett nytt landsting tillsammans med nuvarande landstinget i Västra Götaland.

Näringsliv och regional utveckling

Indelningskommitténs utgångspunkt att indela Sverige i regioner med ett utökat ansvar för den regionala utvecklingen är bra. En omfördelning av uppgifter från länsstyrelserna till landstingen, med direktvalda parlament är därför positivt för att åstadkomma goda förutsättningar för den regionala utvecklingen. Ett större län innebär bättre förutsättningar för regional utveckling, bildande av kluster m.m.

Det är viktigt att samverkansformerna mellan de 65 kommunerna och landstinget blir bra och utvecklande.

Kultur

Både Västra Götaland och Värmlands län har, som det nämns i delbetänkandet, en stark position på den nationella kulturarenan. Förutom folkrörelserna och de kulturinstitutioner som omnämns i delbetänkandet vill vi bl.a. lyfta fram Wermland Opera, Värmlands museum, Lerinmuseet och Västanå teater. Vid sammanslagning av de båda länen är det angeläget att Värmlands kulturella position bibehålls eller förstärks. Den kulturella identiteten i Värmland är stark och behöver bibehållas och utvecklas ytterligare.

Arbetsmarknadsregioner, pendling, infrastruktur och kollektivtrafik. Vid ett genomförande av delbetänkandets förslag kommer Värmlands arbetsmarknadsregion fortfarande bryta länsgränserna. Stor arbetspendling finns både österut mot Karlskoga/Örebro och västerut mot Norge. Det är därför viktigt att infrastruktur och pendlingsmöjligheter fortsätter att utvecklas såväl inom som utom länet.

En fortsatt utveckling av kollektivtrafiken utanför storstadsområdet är en av grundförutsättningarna för en god regional utveckling i länet.

Kollektivtrafiken är idag organiserad och finansierad på olika sätt i Västra Götaland och Värmland. En samordning av båda transportorganisationerna med hänsynstagande till de olika förutsättningarna blir nödvändig om man ska få en fortsatt positiv utveckling av kollektivtrafiken i hela länet. Värmland är även starkt beroende av att infrastruktur och kollektivtrafik i stråket Stockholm – Karlstad – Oslo fortsätter att utvecklas. I den regionala utvecklingsplanen – Värmlandsstrategin – finns uttalade mål om att förkorta restiderna till både Stockholm och Göteborg. Samt utveckla kommunikationerna med Oslo.

Hälso- och sjukvården

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar för att kunna möta framtidens förväntningar. Det kommer att krävas samverkan både på nationell och regional nivå för att klara dessa utmaningar.

Utöver samverkan inom Uppsala – Örebro sjukvårdsregion har Landstinget i Värmland idag samverkan med bl.a. landstinget i Västra Götalands län om viss sjukvård. Framtidens krav på specialisering och nivåstrukturering kommer att innebära behov av samverkan med olika sjukvårdsinrättningar.

En förändring av nuvarande sjukvårdsregionindelning innebär för Värmlands del en omställningsprocess med fortsatt beroende av sjukvårdsinsatser från inte minst regionsjukhusen i Örebro och Uppsala. Det finns inga lagstiftningsmässiga hinder för att patienterna framöver får vård i andra landsting. Det är möjligt för sjukvårdshuvudmännen att sluta avtal om fortsatt vård i Örebro eller Uppsala för boende i nuvarande Värmlands län. Värmland har idag avtal med Region Örebro Län om länssjukvård vid lasarettet i Karlskoga för medborgare som bor i de östra delarna av Värmland.

Landstinget i Värmland är en aktiv part i Örebro universitets läkarutbildning. En stor del av den verksamhetsförlagda utbildningen sker i Landstinget i Värmland. Ett nära samarbete med Örebro universitet, kring läkarutbildningen, är en förutsättning för att klara den framtida läkarförsörjningen i Värmland.

Demokratiaspekten

Nuvarande organisation i Värmland, där ett samverkansorgan har det regionala utvecklingsansvaret, är inte optimal. Dessa frågor bör hanteras av ett direktvalt fullmäktige, där medborgarna på ett tydligt sätt kan påverka dessa frågor.

Ett tydliggörande av landstingets ansvar för den regionala utvecklingen skulle också förbättra förutsättningarna, både ur ett demokratiskt och verksamhetsmässigt perspektiv.

Stora utmaningarna kommer att ligga inom demokratiområdet som medborgarinflytande, dialog och kommunikation. Det måste finnas närhet till förtroendevalda på regional nivå för alla inom den nya regionen

Residensstad

Landstinget i Värmland har inget att invända mot förslaget till residensstad men betonar vikten av att länsstyrelsens organisation bygger på flerkärnighet med representation även i Karlstad. Detta är en förutsättning för att länsstyrelserna ska kunna ha god lokalkännedom om förutsättningarna i hela länet.

Tidpunkt för ikraftträdandet

Indelningskommitténs utgångspunkt är att Sverige ska indelas i sex län och sex landsting. I delbetänkandet föreslås bildandet av tre nya län 2018.01.01, och tre nya landsting 2019.01.01. Övriga läns och landstings indelning samt förslag till organisation för de statliga myndigheterna avser man återkomma till i slutbetänkandet 2017.

Delade meningar om förslaget i Värmland

Det råder delade meningar inom Landstinget i Värmland om indelningskommitténs förslag till läns och landstingsindelning. En majoritet av landstingsfullmäktiges ledamöter stödjer indelningskommitténs förslag om att bilda sex nya län och landsting.

Faktagranskning

I kapitel 1.15, förslaget till lag om ändring av vallagen, punkt 21 och 22 finns en felaktighet. I förslaget till Västra Götalands läns norra valkrets, punkt 21, finns kommunerna Degerfors och Karlskoga med. De tillhör Örebro län och finns även med i punkt 22.

Sammanfattning

Landstinget i Värmland anser att en överföring av det regionala utvecklingsansvaret till landstiget är positivt ur ett demokratiskt perspektiv.

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar. Detta kommer att kräva fördjupad samverkan på både regional och nationell nivå. Även om det bildas sex nya landsting så kommer samverkan att vara nödvändig i hela landet både avseende regional och nationell sjukvård.

En samordning av länsstyrelserna och de statliga myndigheternas organisation är bra. Det skulle förenkla samverkan mellan landstingen.

Sammanfattningsvis konstateras att det i Landstinget i Värmland finns en majoritet som tillstyrker indelningskommitténs förslag om bildandet av sex nya län och landsting. Samtidigt konstateras att det finns ett antal avvikande uppfattningar i frågor rörande lämplig tidpunkt för genomförande, geografisk indelning och även om reformens genomförande i sig.

Sekretariatet

Handläggare och telefon

Johanna Orre, 054-61 42 04

Datum
2016-10-12
Ert datum
2016-06-30Vår beteckning
LK/162081
Er beteckning
Fi2016/02568/K

Finansdepartementet

Översänder svar på remiss om Regional indelning

Landstinget i Värmland översänder följande handlingar i ärendet
Regional Indelning-tre nya län (SOU 2016:48):

- Utdrag ur landstingsfullmäktiges protokoll den 11 oktober 2016
- Svar på remiss om Regional indelning utifrån förslag från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet
- Reservation från Moderaterna, Sjukvårdspartiet i Värmland, Miljöpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna
- Reservation från Sverigedemokraterna

Med vänliga hälsningar,

Lars Österdahl
Ordförande
Landstingsfullmäktige

Johanna Orre
Sekreterare
Landstingsfullmäktige

”Vi reserverar oss mot landstingsfullmäktiges beslut om remissvar på Indelningskommitténs betänkande, till förmån för Moderaternas, Sjukvårdspartiet i Värmlands, Miljöpartiets, Kristdemokraternas och Liberalernas gemensamma förslag till remissvar, som innebär ett nej till Indelningskommitténs förslag att Värmland 2018/2019 slås samman med Västra Götaland.

Ur demokratisynpunkt tycker vi det är oacceptabelt att slå samman dessa län och landsting redan 2018/2019. Frågan var inte alls aktuell inför det senaste valet. Att driva igenom en så stor och viktig förändring utan att ge väljarna möjlighet att säga sitt, vare sig i en folkomröstning eller i allmänna val, tyder på en brist på respekt för väljarna.

Avslutningsvis upplyser vi om att flera av partierna bakom denna reservation har skickat egna remissvar, från den värmländska partiorganisationen inom respektive parti till Finansdepartementet, där vi närmare utvecklar våra olika partiers syn på frågan om Värmland bör slås samman med andra län, och i så fall med vilka och när det i så fall bör ske. Vi har olika perspektiv på dessa frågor, men vi är eniga om att det inte vore det bästa för Värmland att slås samman med Västra Götaland 2018/2019.”

Svar på remiss om Regional indelning – Tre nya län (SOU 2016:48)

Bakgrund

Finansdepartementet har den 30 juni skickat ut ett delbetänkande till Landstinget i Värmland för yttrande. Delbetänkandet presenterar ett förslag till en ny regional indelning av hela landet i syfte att få en mer ändamålsenlig regional samhällsorganisation. Sex nya län föreslås vara utgångspunkten i det fortsatta arbetet tills dess att slutbetänkandet presenteras i augusti 2017. I det föreliggande förslaget föreslås att tre nya län bildas från 1 januari 2018 och tre nya landsting från 1 januari 2019. Landstinget i Värmland föreslås bilda ett nytt landsting tillsammans med nuvarande landstinget i Västra Götalands län.

Näringsliv och regional utveckling

Indelningskommitténs utgångspunkt att indela Sverige i regioner med ett utökat ansvar för den regionala utvecklingen är bra. En omfördelning av uppgifter från länsstyrelserna till landstingen, med direktvalt landstingsfullmäktige, är därför positivt om man vill åstadkomma goda förutsättningar för den regionala utvecklingen. Denna förändring kan emellertid genomföras utan bildande av större landsting.

En utmaning med bildandet av större landsting är samverkan mellan kommunerna och landstingen. Antalet kommuner blir stort. För Värmlands kommuner innebär förslaget att 65 kommuner ska samverka med det nya landstinget. Vid bildande av nytt landsting är det viktigt att samverkansformerna mellan kommuner och landsting blir bra och utvecklande.

Kultur

Både Västra Götalands och Värmlands län har, som det nämns i delbetänkandet, en stark position på den nationella kulturarenan. Utöver de kulturinstitutioner som omnämns i delbetänkandet är även Wermland Opera, Värmlands Museum och Lerinmuseet värda att lyfta fram. De har en stark position nationellt med publik och besökare långt utanför Värmlands gränser.

Vid en sammanslagning av de båda länen är det angeläget att Värmlands kulturella positioner bibehålls eller förstärks. Folkrörelser och föreningar är en viktig del av Värmlands kulturliv. Den kulturella identiteten i Värmland är stark och behöver bibehållas och utvecklas ytterligare om värmlänningarna ska kunna känna samhörighet i den nya läns- och landstingsindelningen.

Arbetsmarknadsregioner, pendlning, infrastruktur och kollektivtrafik

Utvecklingen av de värmländska arbetsmarknadsregionerna har möjliggjorts genom stora satsningar på kollektivtrafiken. Förutsättningarna för kollektivtrafiken i Värmland är annorlunda mot förutsättningarna i Göteborgsregionen. En fortsatt utveckling av kollektivtrafiken utanför storstadsområdet är en av grundförutsättningarna för en god regional utveckling i hela länet. Kollektivtrafiken är idag organiserad och finansierad på olika sätt i Västra Götaland och Värmland. En samordning av de båda transportorganisationerna, med hänsynstagande till de olika förutsättningarna, blir nödvändig för en fortsatt positiv utveckling av kollektivtrafiken i hela länet.

Vid ett genomförande av delbetänkandets förslag kommer Värmlands arbetsmarknadsregioner fortfarande bryta länsgränsen. Stor arbetspendling finns både österut mot Karlskoga/Örebro och västerut mot Norge. Det är därför viktigt att infrastruktur och pendlingsmöjligheter fortsätter att utvecklas såväl inom som utom länet.

Värmland är även starkt beroende av att infrastruktur och kollektivtrafik i stråket Stockholm – Karlstad – Oslo fortsätter att utvecklas. I den regionala utvecklingsplanen – Värmlandsstrategin - finns uttalade mål om att förkorta restiderna till både Stockholm och Göteborg samt att utveckla kommunikationerna med Oslo.

Indelningskommittén nämner att fler pendlar till Värmlands län från Västra Götaland än från Örebro län. Jämförs pendlingen till och från Västra Götaland med pendlingen till och från hela den föreslagna Svealandsregionen så finner man däremot att utpendlingen från Värmland är betydligt större till Svealandsregionen, medan inpendlingen är lika stor från båda hållen. Om man även beaktar att många pendlar mellan Värmland och Stockholms län, så blir det än tydligare att Värmlands största pendlingsutbyte går i östlig riktning. Inpendlingen från Västra Götaland består dessutom till mer än en tredjedel av pendlare från en enda kommun, Åmål.

Hälso- och sjukvården

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar för att kunna möta framtidens behov och förväntningar. Det kommer att krävas samverkan både på nationell och regional nivå för att klara dessa utmaningar.

Sjukvården är idag indelad i sex sjukvårdsregioner. Utöver samverkan inom Uppsala- Örebro sjukvårdsregion har Landstinget i Värmland idag samverkan med bl.a. landstinget i Västra Götalands län om viss sjukvård. Framtidens krav på specialisering och nivåstrukturering kommer att innebära behov av samverkan med olika sjukvårdshuvudmän. Nivåstrukturering inom vården pågår i hela landet.

En förändring av nuvarande sjukvårdsregionindelning innebär för Värmlands del en lång omställningsprocess med fortsatt beroende av sjukvårdsinsatser från inte minst regionsjukhusen i Örebro och Uppsala. Värmland har idag avtal med Region Örebro Län om länssjukvård vid lasarettet i Karlskoga för medborgare som bor i de östra delarna av Värmland. Patientlagen garanterar patientens rätt att söka öppenvård i andra landsting.

Landstinget i Värmland är en aktiv part i Örebro Universitets läkarutbildning. En stor del av den verksamhetsförlagda utbildningen sker i Landstinget i Värmland. Ett nära samarbete med Örebro Universitet, kring läkarutbildningen, är en förutsättning för att klara den framtida läkarförsörjningen i Värmland.

En av utgångspunkterna för Indelningskommitténs arbete har varit att värna om nuvarande samverkansformer. En förändring av landstingsindelning 2019 innebär att Landstinget i Värmland lämnar Uppsala- Örebro sjukvårdsregion för samverkan inom det nya landstinget. Det är viktigt att värmlänningarna även i fortsättningen får god sjukvård på sjukhusen i Karlskoga, Örebro och Uppsala.

Idag ingår de norra kommunerna i Halland i Västra sjukvårdsregionen. Enligt förslaget kommer den ordningen att kvarstå vilket innebär att det nya landstinget inte kommer att vara en egen sjukvårdsregion och därmed inte uppfyller ett av Indelningskommitténs egna kriterier. Det riskerar också att äventyra de eventuella vinster som kan finnas i en samordning av kunskapsöverföring, högspecialiserad vård och nivåstrukturering.

Landstingens ekonomi

I kapitel 13.5.6, "Bedömning av ekonomiska effekter vid bildandet av ett nytt län", gör Indelningskommittén bedömningen att ett nytt Västra Götalands Läns Landsting har förutsättningar att vara ekonomiskt stabilt på såväl kort som lång sikt. Indelningskommittén hänvisar till att Landstinget i Värmland haft svaga ekonomiska resultat den senaste tiden bland annat beroende på hög kostnadsutveckling.

Att kostnadsutvecklingen skulle ha varit högre i Landstinget i Värmland än i Västra Götalandsregionen och riket i övrigt stämmer inte. För perioden 1999-2015 är Landstinget i Värmlands genomsnittliga nettokostnadsutveckling lägre än både rikets och Landstinget i Västra

Götalands län.

Demokratiaspekten

Nuvarande organisation i Värmland, med ett samverkansorgan som har det regionala utvecklingsansvaret, är inte optimalt. Dessa frågor bör hanteras av ett direktvalt fullmäktige där medborgarna på ett tydligare sätt kan påverka och utkräva ansvar i dessa frågor.

Ett överförande av dessa uppgifter och ansvar, till landstingen, behöver inte innebära att det bildas nya stora landsting. Ett tydliggörande av nuvarande landstings ansvar för den regionala utvecklingen skulle också förbättra förutsättningarna, både ur ett demokratiskt och verksamhetsmässigt perspektiv.

Stora utmaningar kommer att ligga inom demokratiområdet som medborgarinflytande, dialog och kommunikation. Ur demokratisynpunkt ska det vara praktiskt möjligt för invånare i hela länet att verka som förtroendevalda. Det är viktigt att det finns närhet till förtroendevalda på regional nivå för invånarna inom den nya regionen.

Namn på länet

Indelningskommittén föreslår att namnet på det nya länet är Västra Götaland Län. Värmland tillhör idag det geografiska området Svealand. Namnet kan försvåra ambitionen att få värmlänningarna att känna samhörighet i det nya länet.

Residensstad

Landstinget i Värmland betonar vikten av att länsstyrelsens organisation bygger på flerkärnighet med representation även i Karlstad. Detta är en förutsättning för att länsstyrelserna ska kunna ha god lokalkännedom om förutsättningarna i hela länet.

Tidpunkten för ikraftträdandet

Indelningskommitténs utgångspunkt är att Sverige ska indelas i sex län och sex landsting. I delbetänkandet föreslås bildandet av tre nya län, 2018-01-01, och tre nya landsting, 2019-01-01. Övriga läns och landstings indelning samt förslag till organisation för de statliga myndigheterna, avser man återkomma till i sitt slutbetänkande augusti 2017.

Genomförandet av en omfattande förändring av den regionala strukturen i två steg är omdiskuterat. Liksom att Hallands inträde i ett nytt landsting inte framgår av förslaget. Förändringen, om den ska göras, bör ske vid ett tillfälle.

Faktaundersökning

I kapitel 1.15, Förslag till lag om ändring av vallagen, punkt 21 och 22 finns en felaktighet.

I förslag till Västra Götalands läns norra valkrets, punkt 21, finns

kommunerna Degerfors och Karlskoga med. De tillhör idag Örebro län och finns även med under punkt 22.

Sammanfattning

Landstinget i Värmland anser att en överföring av det regionala utvecklingsansvaret till landstingen är positivt ur ett demokratiskt perspektiv. Det regionala utvecklingsarbetet kan bedrivas i nuvarande landstingsorganisation.

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar. Detta kommer att kräva fördjupad samverkan på både regional och nationell nivå. Befintliga sjukvårdsregioner är fungerande plattformar i denna samverkan och kan utvecklas ytterligare.

Även om det bildas sex nya landsting så kommer samverkan över gränser vara nödvändig avseende områden som sjukvård, regional utveckling, kollektivtrafik, infrastruktur, kultur och utbildning.

En samordning av länsstyrelsernas och de statliga myndigheternas organisation är bra. Det skulle förenkla möjligheterna till samverkan med landstingen.

Om en förändring av läns- och landstingsindelningen ska genomföras är det olyckligt att det sker vid två tidpunkter. Det skapar osäkerhet och försvårar processen, speciellt för Landstinget i Värmland och Landstinget i Västra Götaland som kan bli tvungna att genomföra förändringen vid två tillfällen. Det råder delade meningar bland partierna i Landstinget i Värmland om delbetänkandets förslag.

Därför avstyrker vi indelningskommitténs förslag om att Värmlands län och Västra Götalands län bildar nytt län 2018, samt att Landstinget i Värmland tillsammans med Landstinget i Västra Götaland bildar nytt landsting 2019.

”Vi inom Sverigedemokraterna reserverar oss mot beslutet. Vi anser att delbetänkandet lyfter viktiga frågor men kommer med fel lösningar. Storregioner löser inte de demografiska problemen i våra län. Dessutom genomförs detta mellan två val och har inte varit en valfråga varpå väljarna inte haft möjlighet att avlägga sin röst för respektive emot en storregion. Om nu frågan ändå skall genomföras mellan valen så måste frågan föregås av en folkomröstning.

Vi tycker i övrigt att argumenten, som framförs i remissen, för storregion är för tunnsådda. Det har inte gjorts någon noggrann konsekvensanalys ur demokratiska, kulturella och demografiska aspekter, ej heller när det gäller småföretagande. Med anledning av vad som ovan anförts reserverar vi oss mot beslutet i landstingsfullmäktige till förmån för vårt eget yrkande.”

Svar på remiss om Regional indelning – Tre nya län (SOU 2016:48)

Bakgrund

Finansdepartementet har den 30 juni skickat ut ett delbetänkande till Landstinget i Värmland för yttrande. Delbetänkandet presenterar ett förslag till en ny regional indelning av hela landet i syfte att få en mer ändamålsenlig regional samhällsorganisation. Sex nya län föreslås vara utgångspunkten i det fortsatta arbetet tills dess att slutbetänkandet presenteras i augusti 2017. I det föreliggande förslaget föreslås att tre nya län bildas från 1 januari 2018 och tre nya landsting från 1 januari 2019. Landstinget i Värmland föreslås bilda ett nytt landsting tillsammans med nuvarande landstinget i Västra Götalands län.

Näringsliv och regional utveckling

Indelningskommitténs utgångspunkt att indela Sverige i regioner med ett utökat ansvar för den regionala utvecklingen är bra. En omfördelning av uppgifter från länsstyrelserna till landstingen, med direktvalt landstingsfullmäktige, är därför positivt om man vill åstadkomma goda förutsättningar för den regionala utvecklingen.

Detta är även möjligt utan att man bildar större landsting.

Som läget är idag att ha ett direktvalt landsting som har hand om bl.a. hälso- och sjukvård och ett indirekt folkvalt Region Värmland som har hand om tillväxtfrågor är inte optimalt. Vi är således positiva till att Värmland blir en egen region. Däremot är vi kritiska till att Värmland skall ingå i en storregion såsom det är beskrivet i remissen.

En utmaning med bildandet av större landsting är samverkan mellan kommunerna och landstingen. Antalet kommuner ser ut att bli för stort. Västra Götaland har redan idag ett stort antal kommuner. Det framgår redan i delbetänkandet att detta har varit en utmaning för Västra Götaland. Nu blir kommunerna att ännu fler om detta förslag går igenom. För Värmlands kommuner

innebär förslaget att 65 kommuner ska samverka med det nya landstinget. Vi ställer oss tveksamma till hur främst de mindre kommunerna skall kunna hävda sig gentemot ett större landsting.

Kultur

Både Västra Götalands och Värmlands län har, som det nämns i delbetänkandet, en stark position på den nationella kulturarenan. Utöver de kulturinstitutioner som omnämns i delbetänkandet är även Wermland Opera, Värmlands Museum och Lerinmuseet värda att lyfta fram. De har en stark position nationellt med publik och besökare långt utanför Värmlands gränser.

Folkrörelser och föreningar är en viktig del av Värmlands kulturliv. Den kulturella identiteten i Värmland är stark. Vi är skeptiska till huruvida det skulle gagna den Värmländska kulturen att ingå i en storregion.

Arbetsmarknadsregioner, pendling, infrastruktur och kollektivtrafik

Utvecklingen av de värmländska arbetsmarknadsregionerna har möjliggjorts genom stora satsningar på kollektivtrafiken. Förutsättningarna för kollektivtrafiken i Värmland är annorlunda mot förutsättningarna i Göteborgsregionen. En fortsatt utveckling av kollektivtrafiken utanför storstadsområdet är en av grundförutsättningarna för en god regional utveckling i hela länet. Kollektivtrafiken är idag organiserad och finansierad på olika sätt i Västra Götaland och Värmland.

Vid ett genomförande av delbetänkandets förslag kommer Värmlands arbetsmarknadsregioner fortfarande bryta länsgränsen. Stor arbetspendling finns både österut mot Karlskoga/Örebro och västerut mot Norge. Det är därför viktigt att infrastruktur och pendlingsmöjligheter fortsätter att utvecklas såväl inom som utom länet.

Värmland är även starkt beroende av att infrastruktur och kollektivtrafik i stråket Stockholm – Karlstad – Oslo fortsätter att utvecklas. I den regionala utvecklingsplanen – Värmlandsstrategin - finns uttalade mål om att förkorta restiderna till både Stockholm och Göteborg samt att utveckla kommunikationerna med Oslo.

Indelningskommittén nämner att fler pendlar till Värmlands län från Västra Götaland än från Örebro län. Jämförs pendlingen till och från Västra Götaland med pendlingen till och från hela den föreslagna Svealandsregionen så finner man däremot att utpendlingen från Värmland är betydligt större till Svealandsregionen, medan inpendlingen är lika stor från båda hållen. Om man även beaktar att många pendlar mellan Värmland och Stockholms län, så blir det än tydligare att Värmlands största pendlingsutbyte går i östlig riktning. Inpendlingen från Västra Götaland består dessutom till mer än en tredjedel av pendlare från en enda kommun, Åmål.

Hälso- och sjukvården

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar för att kunna möta framtidens behov och förväntningar. Det kommer att krävas samverkan både på nationell och regional nivå för att klara dessa utmaningar. En storregion löser inte dessa utmaningar.

Sjukvården är idag indelad i sex sjukvårdsregioner. Utöver samverkan inom Uppsala- Örebro sjukvårdsregion har Landstinget i Värmland idag samverkan med bl.a. landstinget i Västra Götalands län om viss sjukvård. Framtidens krav på specialisering och nivåstrukturering kommer att innebära behov av samverkan med olika sjukvårdshuvudmän. Nivåstrukturering inom vården pågår i hela landet.

En förändring av nuvarande sjukvårdsregionindelning innebär för Värmlands del en lång omställningsprocess med fortsatt beroende av sjukvårdsinsatser från inte minst regionsjukhusen i Örebro och Uppsala. Värmland har idag avtal med Region Örebro Län om länssjukvård vid lasarettet i Karlskoga för medborgare som bor i de östra delarna av Värmland. Patientlagen garanterar patientens rätt att söka öppenvård i andra landsting.

Landstinget i Värmland är en aktiv part i Örebro Universitets läkarutbildning. En stor del av den verksamhetsförlagda utbildningen sker i Landstinget i Värmland. Ett nära samarbete med Örebro Universitet, kring läkarutbildningen, är en förutsättning för att klara den framtida läkarförsörjningen i Värmland.

En av utgångspunkterna för Indelningskommitténs arbete har varit att värna om nuvarande samverkansformer. En förändring av landstingsindelning 2019 innebär att Landstinget i Värmland lämnar Uppsala- Örebro sjukvårdsregion för samverkan inom det nya landstinget. Detta ser vi som problematiskt.

Idag ingår de norra kommunerna i Halland i Västra sjukvårdsregionen. Enligt förslaget kommer den ordningen att kvarstå vilket innebär att det nya landstinget inte kommer att vara en egen sjukvårdsregion och därmed inte uppfyller ett av Indelningskommitténs egna kriterier. Det riskerar också att äventyra de eventuella vinster som kan finnas i en samordning av kunskapsöverföring, högspecialiserad vård och nivåstrukturering.

Landstingens ekonomi

I kapitel 13.5.6, "Bedömning av ekonomiska effekter vid bildandet av ett nytt län", gör Indelningskommittén bedömningen att ett nytt Västra Götalands Läns Landsting har förutsättningar att vara ekonomiskt stabilt på såväl kort som lång sikt. Indelningskommittén hänvisar till att Landstinget i Värmland haft svaga ekonomiska resultat den senaste tiden bland annat beroende på hög kostnadsutveckling.

Att kostnadsutvecklingen skulle ha varit högre i Landstinget i Värmland än i Västra Götalandsregionen och riket i övrigt stämmer inte. För perioden 1999-2015 är Landstinget i Värmlands genomsnittliga nettokostnadsutveckling lägre än både rikets och Landstinget i Västra

Götalands län.

Demokratiaspekten

Nuvarande organisation i Värmland, med ett samverkansorgan som har det regionala utvecklingsansvaret, är inte optimalt. Dessa frågor bör hanteras av ett direktvalt fullmäktige där medborgarna på ett tydligare sätt kan påverka och utkräva ansvar i dessa frågor.

Ett överförande av dessa uppgifter och ansvar, till landstingen, behöver inte innebära att det bildas nya stora landsting. Ett tydliggörande av nuvarande landstings ansvar för den regionala utvecklingen skulle också förbättra förutsättningarna, både ur ett demokratiskt och verksamhetsmässigt perspektiv.

Stora utmaningar kommer att ligga inom demokratiområdet som medborgarinflytande, dialog och kommunikation. Ur demokratisynpunkt ska det vara praktiskt möjligt för invånare i hela länet att verka som förtroendevalda. Det är viktigt att det finns närhet till förtroendevalda på regional nivå för invånarna inom den nya regionen.

Som vi ser det kommer makten, allmänt sett, att flyttas länge bort från våra väljare.

Namn på länet

Indelningskommittén föreslår att namnet på det nya länet är Västra Götaland Län. Värmland tillhör idag det geografiska området Svealand. Namnet kan försvåra ambitionen att få värmlänningarna att känna samhörighet i det nya länet.

Tidpunkten för ikraftträdandet

Indelningskommitténs utgångspunkt är att Sverige ska indelas i sex län och sex landsting. I delbetänkandet föreslås bildandet av tre nya län, 2018-01-01, och tre nya landsting, 2019-01-01. Övriga läns och landstings indelning samt förslag till organisation för de statliga myndigheterna, avser man återkomma till i sitt slutbetänkande augusti 2017.

Genomförandet sker mellan två val och har således inte varit en valfråga vilket vi anser är ett måste vid en fråga av denna komplexitet. Om nu förslaget ändå genomförs innan ett val så skall det genomföras en folkomröstning i frågan.

Faktagranskning

I kapitel 1.15, Förslag till lag om ändring av vallagen, punkt 21 och 22 finns en felaktighet.

I förslag till Västra Götalands läns norra valkrets, punkt 21, finns kommunerna Degerfors och Karlskoga med. De tillhör idag Örebro län och finns även med under punkt 22.

Sammanfattning

Landstinget i Värmland anser att en överföring av det regionala utvecklingsansvaret till landstingen är positivt ur ett demokratiskt perspektiv. Det regionala utvecklingsarbetet kan bedrivas i nuvarande

landstingsorganisation.

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar. Detta kommer att kräva fördjupad samverkan på både regional och nationell nivå. sjukvårdsregioner är fungerande plattformar i denna samverkan och kan utvecklas ytterligare.

Även om det bildas sex nya landsting så kommer samverkan över gränser vara nödvändig avseende områden som sjukvård, regional utveckling, kollektivtrafik, infrastruktur, kultur och utbildning. T.ex. högspecialiserad vård måste även ses ur ett nationellt och ibland internationellt perspektiv.

Det finns annat som regeringen borde lägga energi på än storregioner. Regeringen borde mer fokusera sig på att utreda hur vi skall bli mindre sjukhustunga i vårt land.

En samordning av länsstyrelsernas och de statliga myndigheternas organisation är bra. Det skulle förenkla möjligheterna till samverkan med landstingen.

Som vi ser det så är detta ett förslag ovanifrån som är för dåligt förankrat hos medborgarna. Dessutom har det förts för lite dialog med näringslivet. Förslaget om storregion genomförs mellan två val och ingen folkomröstning i frågan framförs i remissen.

Därför är vårt svar att vi vill avstryka indelningskommitténs förslag om att Värmlands län och Västra Götalands län bildar nytt län 2018, samt att Landstinget i Värmland tillsammans med Landstinget i Västra Götaland bildar nytt landsting 2019.

Anders Ahl, Sverigedemokraterna

§ 106

LK/162081

Svar på remiss om Regional indelning – Tre nya län (SOU 2016:48)

Till grund för rubricerat ärende låg;

Landstingsstyrelsens förslag till svar på remissen (Socialdemokraterna (S), Vänsterpartiet (V) och Centerpartiets (C) förslag).

Förslag från Moderaterna, Sjukvårdspartiet i Värmland, Miljöpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna (M, SiV, MP, KD, L) samt förslag från Sverigedemokraterna (SD).

Under överläggningen yttrade sig Ulric Andersson, Fredrik Larsson, Anders Ahl, Jane Larsson, Monica Gundahl, Kenneth Johannesson, Gert Ohlsson, Anders Nilsson, Jesper Johansson, Börje Wahlund, Stina Höök, Elisabeth Kihlström, Göran Eriksson, Marianne Utterdahl, Runar Filper, Daniel Schützer, Asso Zand, Henrik Samuelsson, Birgitta Gauffin, Fereshteh Jalayer, Johan Olsson, Gisela Nyqvist, Karl-Johan Adolfsson och Robert Halvarsson.

Ulrik Andersson, Jane Larsson, Monica Gundahl, Kenneth Johannesson, Anders Nilsson, Göran Eriksson, Daniel Schützer, Birgitta Gauffin, Johan Olsson yrkade bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Fredrik Larsson, Gert Ohlsson, Jesper Johansson, Börje Wahlund, Stina Höök, Elisabeth Kihlström, Marianne Utterdahl, Asso Zand, Henrik Samuelsson, Fereshteh Jalayer, Gisela Nyqvist och Karl-Johan Adolfsson yrkade bifall till förslag från M, SiV, MP, KD, L.

Anders Ahl och Runar Filper yrkade bifall till förslag från SD.

Efter avslutad överläggning upprättades och godkändes följande beslutsordning:

”Bifaller landstingsfullmäktige landstingsstyrelsens förslag?

Bifaller landstingsfullmäktige förslaget från M, SiV, MP, KD, L?

Bifaller landstingsfullmäktige förslaget från SD?”

Ordföranden fann att landstingsfullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag.

Efter att Fredrik Larsson begärt omröstning utsåg ordföranden landstingsstyrelsens förslag till huvudförslag. Ordförande ställde sedan förslaget från M, SiV, MP, KD, L mot förslaget från SD, för att utse motförslag till huvudförslaget:

”Ska förslaget från M, SiV, MP, KD, L vara motförslag till landstingsstyrelsen förslag?”

Ska förslaget från SD vara motförslag till landstingsstyrelsen förslag?”

Ordförande fann att förslaget från M, SiV, MP, KD, L skulle vara motförslag till landstingsstyrelsens förslag. Efter att Runar Filper begärt omröstning upprättades och godkändes följande beslutsordning:

”Den som vill att M, SiV, MP, KD, L ska vara motförslag till landstingsstyrelsens förslag röstar JA, den som vill att förslaget från SD ska vara motförslag röstar NEJ.”

Omröstningen utföll så att 33 ledamöter röstade JA, 7 röstade NEJ och 41 ledamöter valde att avstå. (se bilaga 1, § 106, LK/162081).

Slutligen upprättades och godkändes följande beslutsordning:

”Den som vill bifalla landstingsstyrelsens förslag (S,V och C) röstar JA, och den som det ej vill röstar NEJ. Vinner JA har fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag.”

Omröstningen utföll så att 43 ledamöter röstade JA och 38 röstade NEJ (se bilaga 2, § 106, LK/162081).

Landstingsfullmäktige hade således beslutat

att godkänna förslag till svar på remiss om Regional indelning- tre nya län från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet.

Moderaterna, Sjukvårdspartiet i Värmland, Miljöpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna och reserverade sig mot beslutet enligt bilaga 3, § 106, LK/162081.

Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet enligt bilaga 4, § 106, LK/162081.

Vid protokollet

Johanna Orre

Justerat den 12 oktober 2016

Lars Österdahl

Ingvar Klang

Christina Wahrolin

Rätt utdraget intygar: .....